

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII
POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK CXXII

NR 1

WARSZAWA 2015

<http://rcin.org.pl>

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII
POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ZAŁOŻONY PRZEZ XAWEREGO LISKEGO
W 1887 ROKU

ROCZNIK CXXII
2015

1

WYDAWNICTWO NAUKOWE SEMPER
WARSZAWA 2015

<http://rcin.org.pl>

Publikacja dofinansowana przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

KOMITET REDAKCYJNY

DÁNIEL BAGI (Instytut Historii Uniwersytetu w Peczu, Węgry), RICHARD BUTTERWICK-PAWLIKOWSKI (zastępca redaktora; University College w Londynie, Wielka Brytania), STANISŁAW BYLINA (Instytut Historii PAN, Warszawa), DOROTA DUKWICZ (Instytut Historii PAN, Warszawa), JERZY DYGDALA (Instytut Historii PAN, Toruń), MARIAN DYGO (Wydział Historyczny Akademii Humanistycznej im. Aleksandra Gieysztorza w Pułtusku), JERZY EISLER (zastępca redaktora; Instytut Historii PAN, Warszawa), JAROSŁAW HRYCAK (Wydział Humanistyczny Ukraińskiego Uniwersytetu Katolickiego we Lwowie, Ukraina), MAGDALENA HULAS (Instytut Historii PAN, Warszawa), MACIEJ JANOWSKI (zastępca redaktora; Instytut Historii PAN, Warszawa), TOMASZ JUREK (Instytut Historii PAN, Poznań), BARTOSZ KALISKI (sekretarz; Instytut Historii PAN, Warszawa), TOMASZ KIZWALTER (Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego), SATOSHI KOYAMA (Faculty of Letters, Kyoto University, Japonia), WOJCIECH KRIEGSEISEN (Instytut Historii PAN, Warszawa), ROMAN MICHAŁOWSKI (redaktor; Instytut Historii PAN, Warszawa), KRZYSZTOF MIKULSKI (Instytut Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń), MICHAEL G. MÜLLER (Instytut Historii Uniwersytetu Marcina Lutra w Halle-Wittenberdze, Niemcy), BORYS W. NOSOW (Instytut Słowianoznawstwa Rosyjskiej Akademii Nauk w Moskwie, Rosja), ANDRZEJ NOWAK (Instytut Historii PAN, Warszawa), EDWARD OPALIŃSKI (zastępca redaktora; Instytut Historii PAN, Warszawa), HENRYK SAMSONOWICZ (Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego), JERZY STRZELCZYK (Instytut Historii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu), PHILIPP THER (Institut für Osteuropäische Geschichte, Uniwersytet w Wiedniu, Austria), JACEK WIJACZKA (Instytut Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń), ROMUALD WOJNA (Warszawa)

Redaktorzy tematyczni: ROMAN MICHAŁOWSKI (średniowiecze), EDWARD OPALIŃSKI (wieki XVI–XVII), RICHARD BUTTERWICK-PAWLIKOWSKI (wiek XVIII), MACIEJ JANOWSKI (wiek XIX), JERZY EISLER (wiek XX)

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. +48 22 831 02 61
e-mail: kh@ihpan.edu.pl
<http://www.ihpan.edu.pl>
http://www.semper.pl/kwartalnik_historyczny

Redaktor językowy: Bogusława Pilch
Adiunkt redakcji: Magdalena Archutowska
Asystent redakcji: Andrzej Skalimowski

© Copyright by Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk and Wydawnictwo Naukowe Semper
Warszawa 2015

© All right reserved. No part of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior permission of the publishers,
Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk and Wydawnictwo Naukowe Semper

© Wszelkie prawa zastrzeżone. Przedruk lub odtwarzanie fragmentów tej publikacji w mediach każdego rodzaju wymaga pisemnego zezwolenia Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk oraz Wydawnictwa Naukowego Semper

PL ISSN 0023-5903

Nr indeksu 363103

Wersja drukowana czasopisma jest wersją pierwotną

Wydawnictwo Naukowe Semper

Redakcja i Studio Graficzne:
ul. Mariensztat 8
00-302 Warszawa
tel./fax: 22 538 92 03
e-mail: redakcja@semper.pl

<http://semper.pl>
<http://semper.istore.pl>

Dział handlowy i księgarnia:
ul. Bednarska 20 A
00-321 Warszawa
tel./fax: 22 828 49 73
e-mail: handlowy@semper.pl

SPIS TREŚCI

Grzegorz Pac, Czy królowa Rycheza używała pieczęci?	5
Marzena Matla, <i>Carmen patrium</i> Bogurodzica — czas powstania, kontekst historyczny i inspiracje	39
Paweł T. Dobrowolski, Cytrynowy jedwab. Wdowa Hutchins, Żydzi i przestępczość zorganizowana w Londynie XVIII w.	73
Sorin Radu, Flavius Solomon, Chłopskie organizacje polityczne w komunistycznej Rumunii: casus Frontu Oraczy	107

PRZEGLĄDY — POLEMIKI — MATERIAŁY

Włodzimierz Borodziej, Maciej Górny, Nowsze badania nad I wojną światową w Europie Środkowo-Wschodniej i Południowo-Wschodniej (wybrane zagadnienia)	131
--	-----

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Oddr Snorrason, <i>Saga o Olafie Tryggvasonie</i> , tłum., oprac. i wstęp A. Waško — Jakub Morawiec	153
R.M. Karras, <i>Unmarriages. Women, Men, and Sexual Unions in the Middle Ages</i> — Grzegorz Pac	158
I.G. MacDonald, <i>Clerics and Clansmen. The Diocese of Argyll between the Twelfth and Sixteenth Centuries</i> — Jerzy Strzelczyk	163
A. Bartoszewicz, <i>Piśmienność mieszczańska w późnośredniowiecznej Polsce</i> — Jan Mackiewicz	166
M. Ogórek, <i>Beginki i waldensi na Śląsku i Morawach do końca XIV wieku</i> — Jarosław Szymański	171
J. Śliwiński, <i>Walka o koronę polską. Zjazd monarchów w Krakowie w 1364 roku</i> — Andrzej Marzec	178
E. Dubas-Urwanowicz, <i>O nowy kształt Rzeczypospolitej. Kryzys polityczny w państwie w latach 1576-1586</i> — Henryk Wisner	184
I. Piotrowski, <i>Pieśń i moc. Pieśni codzienne Franciszka Karpińskiego w kulturze polskiej XIX i XX wieku</i> — Michał Starczewski	187
<i>Redefining the Sacred. Religion in the French and Russian Revolutions</i> , red. D. Schönplflug, M. Schulze Wessel — Monika Milewska .	192
S. Plokhyy, <i>The Cossack Myth: History and Nationhood in the Age of Empires</i> — Tomasz Hen-Konarski	196
B. Stępniewska-Holzer, <i>Żydzi na Białorusi. Studium z dziejów strefy osiedlenia w pierwszej połowie XIX w.</i> — Theodore R. Weeks	201
B. Trencsényi, <i>The Politics of „National Character”: A Study in Interwar East European Thought</i> — Maciej Górny	204
H. Zamojski, <i>Tragiczne decyzje. Jak wywołano Powstanie Warszawskie? Dlaczego szefowie oddziałów KG AK protestowali przeciwko decyzjom gen. Bora Komorowskiego?</i> — Stanisław Salmonowicz	209

IN MEMORIAM

Jerzy Walachowicz (23 VIII 1932–11 III 2014) – Henryk Olszewski	213
Jerzy Tomaszewski (8 X 1930–4 XI 2014) – Anna Landau-Czajka	216

KOMUNIKATY

Nagroda im. Profesora Stanisława Herbsta	221
--	-----

CONTENTS

Grzegorz Pa c, Did Queen Rycheza Use a Seal?	5
Marzena Ma t l a, <i>Carmen patrium Bogurodzica</i> – Time of Origin, Historical Context and Inspirations	39
Paweł T. D o b r o w o l s k i, A Piece of Lemon-Silk: Widow Hutchins, the Jews, and Organized Crime in XVIIIth Century London	73
Sorin R a d u, Flavius S o l o m o n, The Political Organisation of the Peasantry in Communist Romania: The Ploughmen's Front (1945–1953)	107
REVIEWS – POLEMICS – MATERIALS	
Włodzimierz B o r o d z i e j, Maciej G ó r n y, Recent Studies about the First World War in Central-Eastern and South-Eastern Europe (Select Problems)	131
CRITICAL ARTICLES – REVIEWS	153
IN MEMORIAM	213
ANNOUNCEMENTS	221

INSTRUKCJA REDAKCYJNA „KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO”

I. Redakcja „Kwartalnika Historycznego” rozpatruje jedynie oryginalne teksty naukowe, niezłożone równoległe do druku w innym czasopiśmie naukowym bądź książce. Dopuszczalna objętość tekstów złożonych do redakcji: a) rozprawy — do 2 ark. wydawniczych (tj. maksymalnie 80 tys. znaków liczonych łącznie ze spacjami i przypisami); b) recenzje — do 8 stron znormalizowanych (po 1800 znaków na stronę liczonych łącznie ze spacjami i przypisami).

Redakcja „Kwartalnika Historycznego” wymaga od autorów publikacji ujawnienia wkładu poszczególnych autorów w powstanie publikacji. Redakcja przypomina, że *ghost-writing* (ukrywanie istotnego wkładu innej osoby w powstanie tekstu) i *guest authorship* (deklarowanie wkładu innej osoby w powstanie dzieła, którego w rzeczywistości ona nie współtworzyła) są przejawem nierzetelności naukowej.

Do rozpraw złożonych do druku autor/autorzy zobowiązani są załączyć oświadczenie o oryginalności publikacji (do pobrania na stronie internetowej „Kwartalnika Historycznego”). Oświadczenie to można przesłać również pocztą elektroniczną.

II. Zaleca się, aby teksty wraz z przypisami były odpowiednio sformatowane: podwójna interlinia, 30 wierszy na stronie, po ok. 60 znaków w wierszu, szeroki lewy margines (tzn. ok. 1800 znaków na stronie ze spacjami, wliczając przypisy). Do tekstu należy dołączyć streszczenie w języku polskim, nieprzekraczające jednej strony maszynopisu wydawniczego. Gotowy tekst należy dostarczyć w wersji elektronicznej.

III. Układ pierwszej strony artykułu i artykułu recenzyjnego (tj. obszerniejszej, polemicznej recenzji): z lewej strony u góry imię i nazwisko autora, a także nazwa instytucji (jeśli autor życzy sobie, aby tekst był afiliowany) lub miasto. Poniżej na osi tytuł. Wszystkie elementy pismem tekstowym, nie wersalikami.

IV. Układ pozostałych rodzajów tekstów.

1. W recenzji nad tekstem zamieszczamy nagłówek: imię (rozwinięte) i nazwisko autora recenzowanej pracy, pełny tytuł według strony tytułowej (gdy recenzja dotyczy pracy zbiorowej lub edycji źródłowej, po tytule podajemy pełne imiona i nazwiska redaktorów lub wydawców; jeśli praca jest wielotomowa — liczbę tomów lub części cyframi arabskimi, np. t. 1–2), miejsce i rok wydania, nazwę wydawnictwa, liczbę stron, ewentualnie nazwę serii wydawniczej. W nagłówkach stosujemy skróty w języku recenzowanej pracy, np. ed., bearb. von, hrsg. von itp. Imię i nazwisko autora recenzji oraz miasto, w którym pracuje, umieszczamy pod tekstem recenzji, z prawej strony.
2. Nekrologi: w tytule imię i nazwisko zmarłego, pod nim w nawiasach dokładne daty życia, imię i nazwisko autora jak w recenzji.

V. Tytuły, cytaty, cudzoślówy.

1. Tytuły dzieł i dokumentów:

- a) rękopisy: oryginalne tytuły i incipity dokumentów, referatów itp. piszemy w cudzoślowie, tytuły nadane przez autora tekstu — bez cudzoślówu, np. *Laudum sejmiku*, *Memoriał* itp.;
- b) druki: tytuły dzieł i dokumentów piszemy kursywą, tytuły rozdziałów i fragmentów dzieł (dokumentów) — w cudzoślowie, tytuły domyślne lub utarte określenia tytułowe — dużą literą bez wyróżnień, np. *Kronika Helmolda*, *Roczniki kwedlinburskie*, *Geograf Bawarski*, *Konstytucja 3 Maja*.

2. Cytaty:

- a) źródła cytowane w tekście podaje się w zasadzie w tłumaczeniu (wyjątkowo w oryginale); w przypisach zaś zawsze w języku oryginału; zachęcamy do podawania w przypisach oryginalnego brzmienia cytatów, które zostały podane w tekście głównym w tłumaczeniu;

- b) w wypadku słowiańskich alfabetów cyrylickich (białoruskiego, bułgarskiego, macedońskiego, rosyjskiego, serbsko-chorwackiego i ukraińskiego) w tekście podaje się cytaty w transliteracji, w przypisach zaś w transliteracji bądź w alfabecie cyrylickim, zob. niżej tablicę transliteracyjną;
- c) cytowanych fragmentów źródłowych nie poprzedzamy i nie kończymy wielokropkiem;
- d) opuszczenia w cytowanym tekście sygnalizujemy dwiema pauzami w nawiasach prostokątnych: [- -].

VI. Pisownia imion, nazwisk i innych wyrażen określających osoby.

1. Stosujemy oryginalną pisownię imion i nazwisk w ojczystym języku osób wzmiankowanych, ewentualnie stosujemy transkrypcję z formą transliterowaną, w mianowniku, w nawiasie np. Szewczenko (Ševcenko). Powyższe nie dotyczy osób uznanych za powszechnie znane (np. Cynceron, Szekspir, Waszyngton, Wolter itd.), panujących i świętych. W wypadku spolonizowanych cudzoziemców można stosować formę polską.
2. Imiona osób po raz pierwszy wzmiankowanych w tekście lub narracyjnym fragmencie przypisu powinny być przytoczone w pełnym brzmieniu. W innych przypadkach podaje się inicjały imion i nazwisko lub – zwłaszcza w odniesieniu do postaci znanych albo często wymienianych w tekście – tylko nazwisko, np. Kościuszko, Mickiewicz. W opisach bibliograficznych i archiwalnych zawsze należy uwzględnić jedynie inicjały imion i nazwisko.
3. Osoby wymieniane w recenzjach powinny występować bez stopni oraz tytułów naukowych i zawodowych. Zasada ta nie obowiązuje w nekrologach w odniesieniu do zmarłych.
4. W recenzjach słowo „Autor” piszemy wielką literą, o ile odnosi się do autora recenzowanej pracy.
5. W nekrologach zaimki osobowe określające zmarłych piszemy wielką literą.

VII. Skróty, daty i inne określenia czasu, liczebniki.

1. W tekstach stosujemy ogólnie przyjęte skróty: itd., m.in., etc. i inne (zob. niżej zamieszczony wykaz skrótów), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek).
2. Daty w tekście:
 - a) miesiąc słownie, np. 5 marca 1910 r.;
 - b) przy różnych stylach (kalendarzach): 10/20 maja 1589 r., ale 27 II/11 III 1896 r.;
 - c) okresy od do: np. 1–10 maja 1900 r., 1 maja–10 czerwca 1900 r.;
 - d) w datach wtrąconych w nawiasie miesiąc podaje się liczbą rzymską i nie stosuje się skrótu r. na końcu, np. (1 V 1826).
3. Daty w przypisach:
 - a) miesiąc liczbą rzymską, np. 5 III 1900 (nie dotyczy cytatów i fragmentów narracyjnych);
 - b) w razie braku daty dziennej miesiąc zawsze słownie, np. w marcu 1825 r.
4. Pisownia określeń „wiek”, „rok”:
 - a) przed – rozwinięte, np. w wieku XVI, w roku 1928;
 - b) po – skrócone, np. w XVI w., w 1928 r.
5. W określeniach typu „w drugiej połowie”, „lata osiemdziesiąte” nie używa się cyfr.
6. Liczebniki:
 - a) zapis cyfrowy z oddzielaniem spacją rzędów wielkości, np. 1234, 11 456, 234 567;
 - b) zapis cyfrowy z zastosowaniem skrótów: tys., mln, mld, np. 2 tys., 5 mln, 10 mld.

VIII. W przypisach stosujemy te same parametry co w tekście, tzn. wielkość liter, interlinię i margines. W przypadku zbiegnięcia się w tekście odsyłacza do przypisu z przecinkiem, średnikiem lub kropką kończącą zdanie odsyłacz umieszczamy przed tymi znakami (z wyjątkiem skrótów, np.: w. lub r.). W przypisach stosuje się skróty takie jak w tekście

oraz konwencjonalne skróty łacińskie: *ibidem*, *idem*, *eadem*, *iidem*, *eaedem*, *op. cit.*, *loc. cit.* Można stosować też inne, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, jednak z objaśnieniem przy pierwszym zastosowaniu.

IX. Opisy bibliograficzne.

1. Czasopisma: inicjał imienia i nazwisko autora, tytuł tekstu (kursywą), tytuł czasopisma w cudzysłowie lub skrót tytułu (jeśli występuje w poniższym wykazie, bez cudzo­ słowu), rocznik, rok wydania, numer lub zeszyt cyframi arabskimi, strony, np.: J. Michalski, *Publicystyka i parapublicystyka doby sejmu 1776 roku*, KH 105, 1998, 1, s. 21–64.
2. Serie wydawnicze: inicjał imienia i nazwisko autora, tytuł kursywą, miejsce i rok wy­ dania, nazwa serii i numer tomu bez wyróżnienia (ale w tekście właściwym nazwy serii kursywą), strony na końcu. W wypadku prac zbiorowych po tytule przywoływanego tekstu następuje po przecinku — w: (bez nawiasów prostokątnych), tytuł opracowania zbiorowego pisany kursywą oraz inicjał imienia i nazwisko redaktora, np. J. Tyszkiewicz, *Średniowieczne granice wytyczone wzdłuż rzek w Europie Środkowej*, w: *Z dziejów średnio­ wiecznej Europy Środkowo-Wschodniej*, red. idem, Warszawa 2007, Fasciculi Historici Novi, t. 6, s. 145–152.
3. Teksty zamieszczone w wydawnictwach ciągłych o charakterze wydawnictw zbio­ rowych traktujemy jak artykuły w czasopismach (tytuły wydawnictw w cudzysłowie), np. J. Staszewski, *Elekcja 1697 roku*, „Acta Universitatis Nicolai Copernici”, Nauki Humanistyczno-Społeczne, z. 259, Historia, 28, 1993, s. 73–92. Jeśli książka ukazała się jako jeden tom (zeszyt) wydawnictwa ciągłego, to stosujemy następujący opis: inicjał imienia i nazwisko autora, tytuł kursywą, miejsce i rok wydania, tytuł wydawnictwa ciągłego w cudzysłowie, tomy, zeszyty i podobne informacje.
4. Biogramy w *Polskim Słowniku Biograficznym* traktujemy jak artykuły w wydawnic­ twie seryjnym, np. M. Zgórnjak, *Haller Cezary*, PSB, t. 9, Wrocław 1960–1961, s. 250.
5. Stosujemy polskie określenia skrótowe: wyd., oprac., red. (nie pod red.).
6. W wypadku korzystania z pracy tłumaczonej należy podać język oryginału i datę wydania, z którego dokonano tłumaczenia.
7. Opisy bibliograficzne wtrącone do tekstu lub wywodu w przypisie zamykamy w nawiasie okrągłym.
8. Po incipitach prac wielokrotnie cytowanych nie umieszczamy wielokropka.
9. W opisach bibliograficznych prac opublikowanych w słowiańskich alfabetych cy­ rylickich stosujemy alfabet cyrylicki lub transliterację.
10. Opisy archiwaliów i rękopisów modernizujemy zgodnie z zasadami określonymi w *Instrukcji wydawniczej dla średniowiecznych źródeł historycznych* (Kraków 1925) oraz *In­ strukcji wydawniczej dla źródeł historycznych od XVI do połowy XIX wieku* (Wrocław 1953).
11. Opisy bibliograficzne starodruków nie są modernizowane; modernizujemy orto­ grafie tekstów dziewiętnasto- i dwudziestowiecznych.
12. Stosowanie wielkich i małych liter w tytułach prac publikowanych w języku an­ gielskim: w tytułach angielskojęzycznych wszystkie rzeczowniki, zaimki (z wyjątkiem względnego *that*), przymiotniki, okoliczniki i spójniki podrzędne są pisane wielką li­ terą. Pisane zaś małą literą są rodzajniki, zaimki dzierżawcze (*my*, *your* etc.), przyim­ ki oraz spójniki współrzędne *and*, *but*, *or* i *nor*, np.: *Put Out More Flags; How Far Can You Go?; The Man Who Was Thursday; All's Well that Ends Well; Pride and Prejudice; A Voyage towards the South Pole* (tytuły książek); *A Social History of the Welsh Language* (tytuł serii); *The Faerie Queene; The Passionate Shepherd to his Love* (tytuły wierszy lub poematów).
Stosuje się wielką literę w pierwszym słowie podtytułu po dwukropku (np. *Strange Music: The Metre of the English Heroic Line*). Jednak w przypadku użycia or po średniku, celem przedstawienia alternatywnego tytułu, stosuje się małą literę, np.: *All for Love; or, The World Well Lost*.

WYKAZ SKRÓTÓW

AAN	– Archiwum Akt Nowych w Warszawie
AGAD	– Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie
AGZ	– <i>Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie</i>
AP	– Archiwum Państwowe
AIPN	– archiwum Instytutu Pamięci Narodowej
APH	– „Acta Poloniae Historica”
ASWK	– <i>Akta sejmikowe województwa krakowskiego</i>
ASWP	– <i>Akta sejmikowe województw poznańskiego i kaliskiego</i>
BC	– Biblioteka Muzeum Narodowego im. Czartoryskich w Krakowie
b.m.d.	– bez miejsca i daty wydania
BJ	– Biblioteka Jagiellońska w Krakowie
BK	– Biblioteka Polskiej Akademii Nauk w Kórniku
BN	– Biblioteka Narodowa w Warszawie
BO	– Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu
BPAU-PANKr	– Biblioteka Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie
BR	– Biblioteka Publiczna im. Edwarda Raczyńskiego w Poznaniu
CAW	– Centralne Archiwum Wojskowe
CDS	– <i>Codex diplomaticus nec non epistolaris Silesiae</i> , Wrocław 1956–1964
CPH	– „Czasopismo Prawno-Historyczne”
DN	– „Dzieje Najnowsze”
KDKK	– <i>Kodeks dyplomatyczny Katedry Krakowskiej</i> , Kraków 1874–1883
KDM	– <i>Kodeks dyplomatyczny Małopolski</i> , Kraków 1876–1905
KDMaz	– <i>Codex diplomaticus et commemorationum Masoviae generalis</i> , Warszawa 1919
KDP	– <i>Kodeks dyplomatyczny Polski</i> , Warszawa 1847–1887
KDW	– <i>Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski</i> , Poznań 1877 nn.
KH	– „Kwartalnik Historyczny”
KHKM	– „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”
MGH	– <i>Monumenta Germaniae Historica</i>
MGH SrG	– <i>Monumenta Germaniae Historica, Scriptores rerum Germanicarum</i>
MGH SS	– <i>Monumenta Germaniae Historica, Scriptores</i>
MK	– Metryka Koronna
MPH	– <i>Monumenta Poloniae Historica</i>
MPH s.n.	– <i>Monumenta Poloniae Historica, Series nova</i>
mps	– maszynopis
n.	– i następna
nn.	– i następne
OiRP	– „Odrodzenie i Reformacja w Polsce”
op. cit.	– opus citatum
oprac.	– opracował
PH	– „Przegląd Historyczny”
PL	– <i>Patrologiae cursus completus. Series Latina</i> , Paris 1844–1865
por.	– porównaj
przyp.	– przypis

PSB	— <i>Polski Słownik Biograficzny</i>
RDSG	— „Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych”
red.	— redaktor, redakcja
RH	— „Roczniki Historyczne”
RHum	— „Roczniki Humanistyczne”
rkp.	— rękopis
RWHF PAU	— „Rozprawy i Sprawozdania z Posiedzeń Wydziału Historyczno-Filozoficznego Akademii Umiejętności”, Kraków 1874–1891
	— „Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny”, Kraków 1891–1918
	— „Rozprawy Polskiej Akademii Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny”, Kraków 1921
	— „Rozprawy — Polska Akademia Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny”, Kraków 1921–1928/1929
	— „Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego — Polska Akademia Umiejętności”, Kraków 1928/1929–1952
	— <i>Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego — Polska Akademia Umiejętności</i> , Kraków 1992–
SDRE	— „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej”
SGKP	— <i>Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich</i>
SH	— „Studia Historyczne”
SIRIO	— <i>Sbornik Imperatorskogo Russkogo Istoričeskogo Obšestva</i>
Sobótka	— „Śląski Kwartalnik Historyczny «Sobótka»”
SPPP	— <i>Starodawne Prawa Polskiego Pomniki</i>
SRP	— <i>Scriptores Rerum Polonicarum</i>
SSS	— <i>Słownik Starożytności Słowiańskich</i>
St. Źr.	— „Studia Źródłoznawcze”
sygn.	— sygnatura
Urzędnicy	— <i>Urzędnicy Dawnej Rzeczypospolitej XII-XVIII Wieku. Spisy</i> , red. A. Gąsiorowski
Urzędnicy, Litwa	— <i>Urzędnicy Wielkiego Księstwa Litewskiego. Spisy</i> , red. A. Rachuba
VC	— <i>Volumina Constitutionum</i> , t. 1–, Warszawa 1996– (należy cytować odpowiednio, według wzoru: VC 1/1)
VL	— <i>Volumina Legum</i> , t. 1–10, Warszawa 1732–1793 (cytować np.: VL 7, s. 234)
wyd.	— wydanie, wydał
z.	— zeszyt
ZH	— „Zapiski Historyczne”
zob.	— zobacz

TRANSLITERACJA SŁOWIAŃSKICH ALFABETÓW CYRYLICKICH

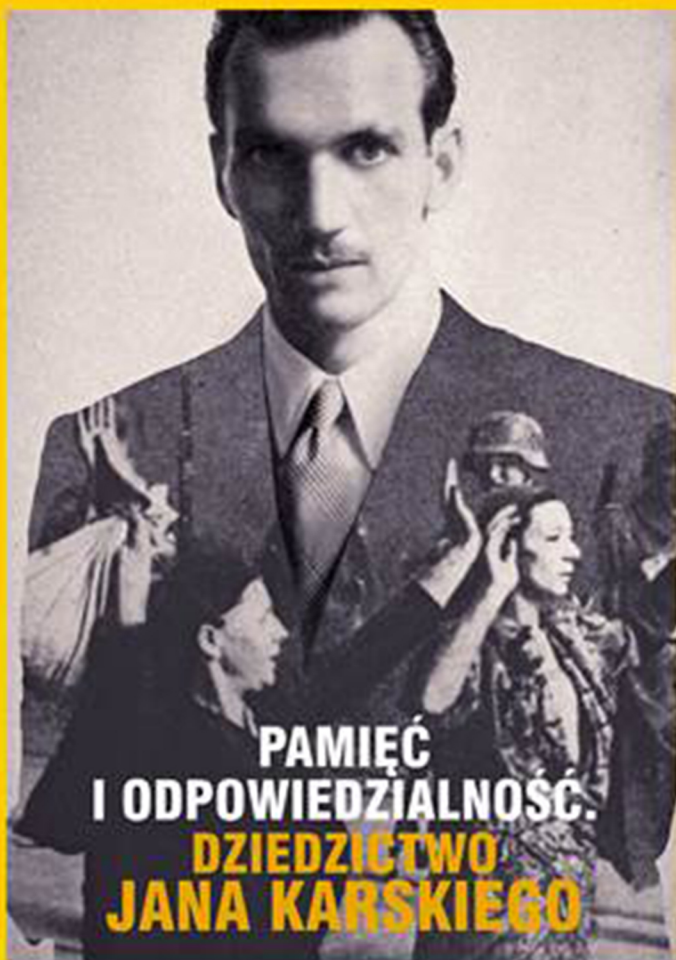
Nr	Litera alfabetu cyrylickiego		Transliteracja		Język*	Nr	Litera alfabetu cyrylickiego		Transliteracja		Język
1	А	а	А	а	b b u m r s u	27	Р	р	Р	р	b b u m r s u
2	Б	б	В	в	b b u m r s u	28	С	с	С	с	b b u m r s u
3	В	в	У	у	b b u m r s u	29	Т	т	Т	т	b b u m r s u
4	Г	г	Г	г	b b u m r s u	30	Њ	њ	Ї	ї	s
5	Д	д	Д	д	b b u m r s u	31	Ќ	ќ	Ќ	ќ	m
6	Ђ	ђ	Ђ	ђ	s	32	У	у	У	у	b b u m r s u
7	Ѓ	ѓ	Ѓ	ѓ	m	33	Ў	ў	Ў	ў	b
8	Е	е	Е	е	b b u m r s u	34	Ф	ф	Ф	ф	b b u m r s u
9	Ё	ё	Ё	ё	b r	35	Х	х	Н	н	b b u m r s u
10	Є	є	Ê	ê	u	36	Ц	ц	С	с	b b u m r s u
11	Ж	ж	Ž	ž	b b u m r s u	37	Ч	ч	Ї	ї	b b u m r s u
12	З	з	З	з	b b u m r s u	38	Џ	џ	Đ	đ	m s
13	С	с	Ž	ž	m	39	Ш	ш	Š	š	b b u m r s u
14	И	и	І	і	b** b u m r s u	40	Щ	щ	Ŝ	ŝ	b u r u
15	І	і	Ì	ì	b r** u	41	Ъ	ъ	˘	˘	b** b u r
16	Ї	ї	Ï	ï	u	42	Ы	ы	Ÿ	ÿ	b r u**
17	Ј	ј	Ǧ	ǧ	m s	43	Ь	ь	˘	˘	b b u r u
18	Й	й	Ј	ј	b b u r u	44	Э	э	È	è	b r
19	К	к	К	к	b b u m r s u	45	Ю	ю	Û	û	b b u r u
20	Л	л	Л	л	b b u m r s u	46	Я	я	Â	â	b b u r u
21	Љ	љ	Ľ	ľ	m s	47	’	’	’	’	b b u m r s u
22	М	м	М	м	b b u m r s u	48	Њ	њ	Ĝ	ğ	b** u**
23	Н	н	Н	н	b b u m r s u	49	Њ	њ	Ě	ě	b** r** u**
24	Њ	њ	Ñ	ñ	m s	50	Ѓ	ѓ	Ǻ	ǻ	b u**
25	О	о	О	о	b b u m r s u	51	Ө	ө	Ƒ	ƒ	r**
26	П	п	Р	р	b b u m r s u	52	У	у	Ÿ	ÿ	r**

* Oznaczenia języków: b — białoruski, bu — bułgarski, m — macedoński, r — rosyjski, s — serbsko-chorwacki, u — ukraiński.
 ** Występuje w dawnej pisowni.

od 1991
SEMPER

przedstawia

**PAMIĘĆ
I ODPOWIEDZIALNOŚĆ.
DZIEDZICTWO
JANA KARSKIEGO**

Zapraszamy do naszego sklepu internetowego:
semper.pl/sklep

<http://roin.org.pl>

